

Tini Tròn, nữ phóng viên chiến trường Iraq, Afghanistan

Tên thật: Giuse Huy Phụng

Thị trấn Ba, 09 Tháng 2 Năm 2010 15:52

Tini Tròn là một cô bé Việt Nam đến Hoa Kỳ vào đầu tháng 5, năm 1975, lúc cô chỉ mới ba tuổi rưỡi, ngày nay đã trở thành một người nổi tiếng

trong ngành truyền thông Hoa Kỳ vì hiện nay cô là thông tin viên của hãng Thông Tấn AP (Associated Press) tại Bắc Kinh.

Phóng viên Tini Tròn. (Hình: Gia đình cung cấp)

Cái tên Tròn Thiên Hương do cha mẹ cô đặt ngày nay đã không còn ai gọi nữa, nhưng trong làng ký giả quốc tế, không ai không biết tới cô gái Việt Nam nhỏ con, gan lì đang nhận nhiều nhiệm vụ khá quan trọng tại Đông Nam Á. Không những cô phụ trách cho hãng thông tấn Hoa Kỳ lớn nhất tại Trung Cộng mà còn hiện diện khắp nơi, từ Việt Nam, Singapore, Thái Lan, Pakistan, Mã Lai đến Afghanistan, Kuwait và cả Iraq trong những ngày Hoa Kỳ mở trận chiến tấn công vào các điểm Falluja, Baghdad, để đem về những tin xác thực, ghi nhận tại chỗ rất giá trị.

Bài của Tini Tròn thường được hiện diện trên những tờ báo lớn của các nước như Washington Post, Wall Street Journal, San Jose Mercury News, Los Angeles Times, Baltimore Sun, Chicago Tribune, Houston Chronicle, Sacramento Bees... và hàng trăm tờ báo khác trên khắp lục địa Hoa Kỳ. Liệt kê các giải thưởng và báo chí (Journalist Awards) của ký giả Tini Tròn:

* 2005 Associated Press Managing Editors Award - Deadline Reporting AP staff coverage of Asian tsunami

* 2000 National Headliners Award - 1st Place Coverage of a Major News Event AP coverage of

25th Anniversary of Fall of Saigon, "Vietnam Legacy"

- Associated Press Managing Editors Award - Enterprise Reporting AP coverage of 25th Anniversary of Fall of Saigon, "Vietnam Legacy"

* 1999 Los Angeles Times - Top of the Times Award Beat Coverage & Investigative Reporting

* 1995- Associated Press Managing Editors Award, 1st Place Non-Deadline Writing "Return to Vietnam" Series, The Tennessean

- Asian American Journalists Association Award - 2nd Place Asian American Issues "Return to Vietnam" Series, The Tennessean

- Green Eyeshade Investigative Awards, Finalist

Th n ph c a Tini Tr n l  B c S  Tr n V n Thu n, bác sĩ y khoa h nh ngh  t i Houston v  m  l  C ng Huy n T n N  M  Ch ng, b  du học   Iowa t  năm 1963, v  v  n c năm 1968. Tini Tr n sinh t i Saigon vào tháng 6, năm 1971, v  cuối tháng 4, năm 1975, theo gia đ nh đ c di t n ra Đ  Th t H m Đ i, đ n Subic Bay r i đ  Guam v  đ c đ a v  đ nh c  t i Alabama.

Tini Tr n đ  h c qua nhi u tr ng trung, ti u h c t i c c ti u bang Alabama, Mississipi v  Texas. L c th n ph c a Tini đ a gia đ nh v  đ nh c  v  m  ph ng m ch t i Houston, sau do Tini b t đ u theo học đ i h c, ngành b o ch  t i University of Texas t i Austin. Tuy vậy khi th y Tini th ch ngành b o ch  th i gia đ nh ngh  r ng đ y ch  l  m t s  th ch nh t th i c a c  n n khuy n khích Tini học thêm ngành luật h nh ch nh c ng t i đ i h c này.

Tini Tr n t t nghi p c  nh n b o ch   u h ng vào m u Thu năm 1994, sau đ  c  đ c tuy n đ ng ngay cho t  b o Tennessean t i ti u bang Tennessee, xuất b n t i th  ph  Nashville. Nh n th ng 5, năm 1995 l  th ng k  ni m miền Nam r i vào tay C ng S n B c Vi t, ban bi n t p t  b o nay c  c  đi Việt Nam c ng v i ph ng vi n  nh Nancy Rhoda đ  l m m t thi n

phóng sự tại Việt Nam sau hai mươi năm Saigon sụp đổ.

Bài báo “Return to Việt Nam” dài 43 trang của cô đã làm chấn động báo giới tại Hoa Kỳ và được nhiều tờ báo mua đăng lại. Có thể nói là chưa có một phóng viên Mỹ nào đi sát thực tế, và có khả năng viết về những vấn đề sâu kín mà ngay chính quyền Cộng Sản Việt Nam lúc bấy giờ cũng không muốn các phóng viên ngoại quốc tò mò được một tí.

Trong khi chính phủ Việt Nam muốn nói đến thành tích dân sinh thì cấp một của Tini Tròn và những kính của phóng viên này đã đi vào những xóm lao động, những bôn viển, những sinh hoạt của đám trẻ nghèo khó bên những đường rác lổn của Saigon. Lúc bấy giờ Việt Nam chưa có một đơn để cho một phóng viên báo Mỹ đến “thăm dân cho biết sự tình” mà chỉ muốn báo chí nói lên những thành tích và chế độ của chính phủ, do đó Tini Tròn và phóng viên này đã đóng vai một Việt Kiều và du khách đến đây đó và quan sát tận nơi để hoàn thành một bài viết giá trị, một mẫu mực khó tìm của loại viết phóng sự.

Trong giới truyền thông Hoa Kỳ cũng có loại chào mời “mua đào bán kếp” như trong giới của những người quê nhà, do đó mà sau bài phóng sự “Return to Việt Nam” này, Tini Tròn đã được nhiều tờ báo mời hợp tác với một thù lao khá cao, nhất là hai tờ báo xuất bản trong hai địa phương có nhiều người Việt định cư nhất là tờ Los Angeles Times và tờ San Jose Mercury News. Trong thời gian này, Tini Tròn thú nhận là tình nguyện của mình còn yếu nên có thể gặp phải những trở ngại trong khi đi làm phóng sự về sinh hoạt của người Việt tại địa phương, nên cuối cùng Tini đã chọn tờ San Jose Mercury News vì tại Bắc Cali này, Tini Tròn có gia đình bà ngoại và các dì, còn... có thể cần về cho Tini những vấn đề Việt Nam mà cô chưa hiểu một cách sâu sắc.

Một đơn đã mời Tini Tròn về cộng tác với Mercury, Los Angeles Times đã “chiêu dụ” bằng cách mời cô tham quan các cơ sở của tờ báo trong một tuần và lo tất cả chi phí cho cô tại Los Angeles, đồng thời cũng khá cao hơn một mức đáng kể Mercury. Tini Tròn đã chấp nhận mời của xứ Nam Cali thăm viếng các cơ sở của tờ Los Angeles cuối cùng với ý định là San Jose.

Cộng tác với San Jose Mercury hai năm, Tini Tròn đòi hỏi tờ báo này phải để cho cô sang Việt Nam, những vì tờ báo của đáp ứng nhu cầu của cô, nên Tini Tròn về cộng tác với Los Angeles Times vì chế độ của tờ này khá cho cô đi làm phóng sự tại Việt Nam ba tháng. Trong thời gian làm tại Los Angeles, vào cuối năm 1999, Tini Tròn cũng đã lần đầu tiên với nhóm phóng viên của tờ L.A. Times tại khu phố Bolsa để theo dõi và tường thuật về Tròn Tròn và bài tường thuật này

đã được một giờ thi công báo chí.

Phải nói là năm 1995 sau khi về Việt Nam và hoàn tất phóng sự “Return to Viet Nam,” Tini Tron đã thấy rõ đời sống của dân chúng, phong cảnh cũng như văn hóa Việt Nam. Việt Nam, cô yêu đất nước quê hương mình, nơi mà cô đã theo cha mẹ bỏ ra đi từ lúc mẹ lên ba. Tini Tron đã được hai mẹ con của mình, một là trở thành một người phóng viên báo chí và hai là được làm việc ngay trên quê hương Việt Nam. Làm việc ở đâu cô cũng muốn nhìn thấy công việc tại Việt Nam, do đó khi hãng thông tấn AP mời cô về công tác và đưa cô về Việt Nam làm việc, cô không ngần ngại nhận lời và đã ở đó trong một thời gian dài 5 năm.

Ngoài khả năng viết nghiệp vụ, Tini Tron là một phóng viên năng nổ, không ngại khó khăn, luôn luôn hoàn thành nhu cầu của hãng đưa ra và cô có những nhận xét được công nhận là sâu sắc. Ban Giám Đßc AP tại New York rất biết tận dụng khả năng của cô và muốn đưa cô lên những chức vụ cao hơn và muốn đưa cô đi làm Trưởng Văn Phòng ở các nước khác.

Chỉ vài tháng sau, Tini Tron trở thành Trưởng Văn Phòng AP tại Việt Nam.

Tini Tron quan niệm đây là quê hương mình, đất nước mình, được sống, hiểu và phục vụ quê hương là điều tốt nhất. Chính trong thời gian làm việc và sinh sống tại Việt Nam, Tini Tron được học hỏi và thông cảm thêm với con người và đời sống Việt Nam, bà khuyến khích cho những gì thiêu sót khi cô rời Việt Nam ra đi lúc còn quá nhỏ. Dù thế nào, thì phóng viên tin sinh sống ở Việt Nam, nhất là tại Hà Nội không thể bỏ qua tại Mỹ, nhưng cô không hề quên những nơi, xa những công việc hàng ngày của một phóng viên mà cô đã yêu thích.

Vào cuối tháng 2, năm 2003, Tini được New York biết phái sang Kuwait trong khi chờ đợi Mỹ tấn công vào Iraq. Bên tuấn trong là để, giao tranh và khủng bố đã làm cho bà mẹ và gia đình cô rất lo lắng. Đến tháng 3, Tini loan báo cho gia đình biết là cô phải ở lại trên đất lâu hơn vì Hoa Kỳ sắp tấn công vào camp Falluja. Trong thời điểm này vô số bài viết của Tini Tron đã được chuyển đi và trở thành những tin chiến sự hàng đầu trên các báo chí Hoa Kỳ. Sau bốn tháng ở Baghdad, cô đã sang Jordan và báo tin với nhà cho biết cô đã hoàn tất nhiệm vụ, nghỉ ngơi ở Sri Lanka và sắp trở về Hà Nội. Chỉ trong thời gian 4 năm, người phóng viên AP tên Tini Tron đã làm nhiệm vụ tại 22 quốc gia.

Trong cuộc đời làm phóng viên tại Việt Nam, Tini Tron đã tiếp xúc nhiều với cảnh nghèo khó

Cô a quê nhà, tròn em thi u ăn, đi học không có giày mang, tròn i länh không có đä áo m. Tini thäng Viät Nam là thäng näi nghèo khó, bät hänh đó và luôn luôn khuyến khích các em cô, hai gái mät trai đã tät nghiäp đäi học täi Mä, ráng dành thäi gian tham gia các công tác thäi nguyện đä giúp đäng bào nghèo khổ Viät Nam. Do đó các em Tini Trän đã tham gia các täch N.G.O. (Non-government-organization) và vän näc giúp đäng bào nghèo. Quan đäm cäa Tini Trän là Viät Nam cän phát triän giáo däc và cäi tiän xã häi đä nâng cao kiän thäc và đäi säng cäa dân chúng.

Cuäc đäi cäa mät phóng viên thäng trú täi mät quäc gia và đôi khi läi trở thành mät phóng viên chiến trường bät đäc dĩ nhä trong nhiäu län cô đã đän Baghdad đäy läa đän. Tä năm 2003 đän năm 2005 Tini đã đi Iraq 5 län, cô luôn luôn xông xáo, năng nä đi läi và ngäi ta ít gäp cô vän phòng, mäc dù chäc väc cäa cô là Văn Phòng Träng AP täi Viät Nam.

Mùa Thu 2006, Tini đã trở vä Mä, theo mät học bổng Fellowship ở Harvard. Đä có thä hoät đäng cho AP, Tini đã phäi theo học tiäng Mandarine 6 tháng täi Mä và 3 tháng täi Đài Loan träc khi đi nhän nhiäm sä mäi.

Ngày 19 tháng 9, năm 2009 väa qua, cô Tini Trän đã läp gia đình väi Edward Wong, hiän là thông tin viên cäa tä New York Times täi Bäc Kinh. Wong cũng tät nghiäp báo chí täi Đäi Häc California, Berkeley, và có mät täi Iraq tä nhäng năm 2003 väi vai trò phóng viên báo chí. Tin mäi nhät cho biät, Tini Trän đang đäc AP biät phái qua Kabul đä làm phóng sä täi chiến trường Afghanistan, trong däp Täng Thäng Obama cho tăng quân đän chiến trường này.